

Ed.

506. Frumvarp til laga

[272. mál]

um ríkisendurskoðun.

(Lagt fyrir Alþingi á 108. löggjafarþingi 1985–86.)

1. gr.

Ríkisendurskoðun starfar á vegum Alþingis. Annast hún endurskoðun hjá ríkisstofnunum og þeim aðilum öðrum sem hafa með höndum rekstur eða fjárvörslu á vegum ríkisins. Enn fremur hefur hún eftirlit með framkvæmd fjárlaga.

Ríkisendurskoðun skal vera þingnefndum og yfirskoðunarmönnum ríkisreiknings, sbr. 43. gr. stjórnarskrárinnar, nr. 33/1944, til aðstoðar við störf er varða fjárhagsmálefni ríkisins.

Ríkisendurskoðun er óháð ráðuneytum og öðrum handhöfum framkvæmdarvaldsins.

2. gr.

Forsetar Alþingis ráða í sameiningu forstöðumann stofnunarinnar til sex ára í senn og nefnist hann ríkisendurskoðandi. Ríkisendurskoðandi skal hafa löggildingu sem endurskoðandi. Launakjör hans skulu ákveðin af Kjaradómi. Ríkisendurskoðandi er starfsmaður Alþingis og ber ábyrgð gagnvart því. Forsetar Alþingis geta, að fengnu samþykki sameinaðs Alþingis, vikið ríkisendurskoðanda úr starfi.

3. gr.

Ríkisendurskoðandi nýtur sjálfstæðis í starfi sínu og er ekki bundinn af fyrirmælum um einstaka þætti þess. Forsetar Alþingis geta þó, ýmist að eigin frumkvæði eða samkvæmt óskum þingmanna, krafði hann skýrslna um einstök mál.

Ríkisendurskoðandi stjórnar ríkisendurskoðun. Hann ræður starfsmenn og skal leitast við að þeir hafi staðgóða menntun og þekkingu og séu í einu og öllu óháðir ráðuneytum og stofnunum sem þeir vinna að endurskoðun hjá.

4. gr.

Ríkisendurskoðun er heimilt að fela óháðum löggiltum endurskoðendum að vinna að einstökum verkefnum sem stofnuninni eru falin í lögum þessum.

5. gr.

Reikningar ríkisendurskoðunar skulu endurskoðaðir af óháðum löggiltum endurskoðanda sem tilnefndur er af forsetum Alþingis.

Reikningsskil ríkisendurskoðunar skulu birt í ríkisreikningi.

6. gr.

Ríkisendurskoðun skal annast endurskoðun ríkisreiknings og reikninga stofnana, sjóða og annarra aðila þar sem kostnaður eða reikningslegt tap er greitt af ríkissjóði samkvæmt fjárlögum eða af öðrum tekjum samkvæmt sérstökum lögum.

Enn fremur skal ríkisendurskoðun annast endurskoðun reikninga fyrirtækja og stofnana sem rekin eru á ábyrgð ríkissjóðs eða ríkissjóður á að hálfu eða meira, þar með talin hlutafélög og ríkisbankar.

7. gr.

Ríkisendurskoðun getur krafist reikningsskila af stofnunum, samtökum, sjóðum og öðrum aðilum sem fá fé eða ábyrgðir frá ríkinu. Jafnframt er ríkisendurskoðun heimilt að kalla eftir greinargerðum um ráðstöfun styrkja og annarra framlaga af ríkisfé.

Þá getur ríkisendurskoðun rannsakað reikningsskil sveitarfélaga sem varða sameiginlega starfsemi ríkisins og sveitarfélaga. Enn fremur getur hún rannsakað reikningsskil þeirra stofnana og félaga sem ríkissjóður á hlut í.

8. gr.

Endurskoðun skal á hverjum tíma einkum miða að eftirfarandi:

1. Að reikningsskil gefi glögga mynd af rekstri og efnahag í samræmi við reikningsskilavenjur.
2. Að reikningar séu í samræmi við heimildir fjárlaga, fjárukalaga og annarra laga, lögmæt fyrirmæli og starfsvenjur.

9. gr.

Ríkisendurskoðun getur framkvæmt stjórnýsluendurskoðun hjá ríkisfyrirtækjum en í slíkri endurskoðun felst að könnuð sé meðferð og nýting á ríkisfé. Skal stofnunin vekja athygli hlutadeigandi stjórnvalda á því sem úrskaiðis fer í rekstri og gera tillögur um úrbætur.

10. gr.

Í störfum sínum samkvæmt 6. gr. á ríkisendurskoðun aðgang að öllum gögnum sem máli skipta, þar á meðal fylgiskjölum, skýrslum, bókum og bréfum. Þá getur ríkisendurskoðun krafist þeirra upplýsinga og gagna sem þýðingu geta haft við störf hennar samkvæmt 7. gr.

Ríkisendurskoðun ákveður hvar og hvenær endurskoðað er. Þegar ákveðið er að endurskoðun fari fram í skrifstofu stofnunar eða ríkisfyrirtækis er þeirri stofnun skylt að veita alla aðstöðu sem þarf til að unnt sé að endurskoða þar.

Ríkisendurskoðun getur kveðið á um frest þeim til handa sem standa eiga skil á gögnum til endurskoðunar, svo og frest til þess að svara athugasemdum sem gerðar hafa verið við bókhald eða fjárvörslu.

11. gr.

Nú ákveður ríkisendurskoðandi að beita ákvæðum 7. og 9. gr. og skal hann þá gera fjárveitinganefnd grein fyrir ákvörðunum sínum. Fjárveitinganefnd getur og haft frumkvæði að athugunum samkvæmt þessum lagaákvæðum.

12. gr.

Árlega skal samin heildarskýrsla um störf ríkisendurskoðunar á liðnu almanaksári. Skal hún lögð fyrir Alþingi.

13. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1987. Jafnframt falla úr gildi:

1. Ákvæði í 6. og 10. gr. laga nr. 73/1969 sem kveða á um ríkisendurskoðun og ríkisendurskoðanda.
2. Lög nr. 61/1931, um ríkisbókhald og endurskoðun.

3. Ákvæði um endurskoðun og endurskoðendur í eftirtöldum lögum:

- Lög nr. 1/1938, 5. gr.
- Lög nr. 35/1948, 6. gr.
- Lög nr. 38/1951, 13. gr.
- Lög nr. 23/1955, 13. gr.
- Lög nr. 61/1966, 13. gr.
- Lög nr. 43/1971, 8. gr.
- Lög nr. 44/1976, 10. gr.
- Lög nr. 51/1983, 7. gr.
- Lög nr. 60/1984, 4. gr.
- Lög nr. 64/1985, 21. gr.
- Lög nr. 70/1985, 10. gr.
- Lög nr. 86/1985, 40. gr.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

I.

Í samræmi við stefnuyfirlýsingu ríkisstjórnarinnar, og eftir samkomulagi stjórnarflokka-anna, skipaði forsætisráðherra hinn 18. ágúst 1983 nefnd til þess að semja tillögur um hvernig gera mætti stjórnkerfið virkara og bæta stjórnarhætti. Segir í skipunarbréfi nefndarinnar m. a. að markmið slíkra fyrirhugaðra stjórnkerfisbreytinga sé að efla eftirlit löggjafarvalds með framkvæmdarvaldinu.

Í nefndina voru skipuð þau Eiríkur Tómasson hæstaréttarlögmaður, Ásgeir Pétursson bæjarfógeti, Bjarni Einarsson aðstoðarforstjóri Bygðastofnunar, Helga Jónsdóttir aðstoðarmaður forsætisráðherra og Jón Steinar Gunnlaugsson hæstaréttarlögmaður. Starfsmaður nefndarinnar er Þórður Ingvi Guðmundsson stjórnsýslufræðingur.

Nefndin samdi frumvarp til laga um ríkisendurskoðun sem lagt var fyrir síðasta þing. Það frumvarp hlaut ekki afgreiðslu og er nú lagt fram á ný með ýmsum breytingum sem á voru gerðar eftir meðferð þess á Alþingi.

Núverandi starfsemi ríkisendurskoðunar hvílir á heimildum laga um Stjórnarráð Íslands, nr. 73 frá 28. maí 1969. Er þar svo kveðið á að ríkisendurskoðun sé sérstök stjórnardeild og lúti fjármálaráðherra.

Með þessu frumvarpi er einkum ráðgerð sú skipulagsbreyting á starfsemi ríkisendurskoðunar að hún lúti framvegis forræði Alþingis.

II.

Í þingstjórnarlöndum er þjóðþingum fengið úrslitavald um fjárstjórn. Ekki verður samt talið að þessi fjárstjórnarréttur sé í eðli sínu löggjafarmálefni. Fjárlög eru t. d. í reynd áætlun um tekjur og gjöld ríkisins sem ætlað er að ná yfir tiltekið tímabil og eru háð samþykki Alþingis. Þessi áætlun hefur lagagildi, þótt með nokkuð sérstökum hætti sé.

Skyldan til þess að leggja fjárlagafrumvarp fyrir Alþingi er samkvæmt 42. gr. stjórnarskrárinnar hjá ríkisstjórn, en endanleg gerð fjárlaga er í höndum Alþingis. Má því segja að þessi skipan tengi á þýðingarmikinn hátt starfsemi stjórnvalda og löggjafans.

Stjórnarskráin fær Alþingi fjárveitingavaldið í hendur. Er sú ráðstöfun hyrningarsteinn þingræðisskipulagsins því að telja verður að sá sem valdið hefur í þeim efnun ráði í reynd mestu um stjórn ríkisins almennt.

Stjórnarskráin fær Alþingi í hendur valdið til þess að ákveða fjárveitingar. Það er því rökrétt að á vegum löggjafans fari fram endurskoðun á því hvernig framkvæmdarvaldið, sem annast framkvæmd fjárlaga, hafi nýtt fjárlagaheimildir Alþingis, svo og hvort farið hafi verið

út fyrir þær. Í samræmi við þessi sjónarmið er nú lagt til að þetta starf færist frá stjórnvöldum til Alþingis.

Segja má að fjárstjórnarvald Alþingis sé fólgið í tvennu: fyrir fram gerðri áætlun um tekjur og gjöld ríkisins um ákveðið tímabil og eftirliti — endurskoðun — með því að þeirri áætlun sé fylgt.

Hér á landi eru fjárveitingar og áætlanir um tekjur ákveðnar með fjárlögum og fjáraukalögum. Hefur sá háttur verið hafður á frá því að Alþingi fékk löggjafarvald með stjórnarskránni 1874.

Í 43. gr. stjórnarskrárinnar er boðið að reikningum fyrir hvert fjárhagstímabil skuli, að endurskoðun lokinni, safnað saman í einn reikning er leggja á fyrir Alþingi til samþykktar. Ljóst er að með þessu ákvæði er ríkisstjórn skylduð til að standa löggjafanum reikningsskil á framkvæmd fjárlaganna. Þessum reikningsskilum fylgir Alþingi síðan eftir með því að kjósa sérstaka trúnaðarmenn til þess að endurskoða ríkisreikninginn. Hefur því svo verið frá hnútum gengið frá setningu stjórnarskrárinnar að löggjafanum beri að annast endurskoðun ríkisreikninga.

Hins vegar hefur farið svo að ár frá ári hefur reikningum fjölgað með auknum umsvifum ríkisins og komast þrír menn, sem Alþingi kys til þess að annast endurskoðun, ekki yfir allt það verk samtímis öðrum störfum.

Hin umboðslega endurskoðun, sem nú hefur töluverðum mannafla — þar á meðal sérfræðingum — á að skipa, hefur því stöðugt farið vaxandi. Var reyndar sett löggjöf um reikningsskil og endurskoðun á árinu 1931 þar sem komið var á fót sérstakri endurskoðunar-deild í fjármálaráðuneytinu.

Endurskoðun ríkisreikninga er því tvenns konar, annars vegar er hin umboðslega endurskoðun, nú eftir ákvæðum laga nr. 73/1969 og heyrir undir fjármálaráðherra, og hins vegar endurskoðun af hálfu Alþingis samkvæmt 43. gr. stjórnarskrárinnar.

Með þessu frumvarpi er lagt til að ríkisendurskoðun starfi hér eftir í beinum tengslum við Alþingi undir yfirstjórn þess og á ábyrgð þess.

Telja verður að endurskoðun ríkisfjármála geti því aðeins skilað viðunandi árangri að stofnun sú, sem annast hana, sé óháð þeim sem endurskoðunin beinist að. Ríkisstofnanir geta að vísu ekki orðið fullkomlega óháðar og sjálfstæðar þar sem þær eru hluti af ríkisheildinni. Sjálfstæði ríkisendurskoðunar verður þó best tryggt með því að færa forræði hennar til löggjafans. Verður að telja eðlilegt að í framtíðinni verði staða ríkisendurskoðunar ákveðin í stjórnarskránni.

III.

Eins og fram kemur í frumvarpinu er aðaltilgangur þess að flytja ríkisendurskoðun undir vald Alþingis. Eftir því sem opinber umsvif hafa aukist í þjóðfélaginu hefur þörfin á eftirliti Alþingis vaxið.

Jafnframt þessu er nú einnig stefnt að því að styrkja starfsaðstöðu Alþingis við gerð fjárlaga. Víða erlendis hafa fjárlaganefndir þinga sérstaka skrifstofu þar sem sérmenntaðir menn starfa allt árið að margháttuðum rannsóknnum og athugunum er varða fjárlög. Er þá lögð áhersla á að þessir trúnaðarmenn löggjafarvaldsins hafi nána samvinnu við þá fulltrúa stjórnvalda sem starfa að undirbúningi og framkvæmd fjárlaga.

Skyldan til þess að leggja fjárlagafrumvarp fyrir Alþingi hvílir á framkvæmdarvaldinu. Ber ríkisstjórnin, og einkum fjármálaráðherra, ábyrgð á að fjárhagsáætlun fyrir ríkið sé gerð og lögð fyrir Alþingi í frumvarpsformi. Er sú skipan mála eðlileg þar sem handhafar framkvæmdarvalds hafa betri tök en aðrir á að kynna sér fjárþörf ríkisstofnana og tekjur þeirra.

Nauðsyn ber til þess að Alþingi og nefndir þess fjalli um fjárlagafrumvörp og önnur fjárhagsleg málefni óháð stjórnvöldum. Til þess þarf Alþingi eigin sérfræðiaðstoð og er ríkisendurskoðun ætlað það hlutverk.

Athugasemdir við einstakar greinar frumvarpsins.

Um 1. gr.

Nafn stofnunarinnar yrði skv. frumvarpi þessu óbreytt, ríkisendurskoðun. Var það nafn fyrst tekið inn í lög nr. 73 frá 28. maí 1969, um Stjórnarráð Íslands.

Meginefni þessa frumvarps er að gera löggjafarvaldinu kleift að sinna með eigin stofnun endurskoðun og eftirliti með fésýslu ríkisins. Stjórnarskrá ríkisins fær Alþingi valdið til þess að ákveða fjárveitingar. Hún gerir jafnframt ráð fyrir endurskoðun á þess vegum. Hér er stefnt að því að löggjafinn láti endurskoða á sínum vegum hvernig framkvæmdarvaldið hefur notað heimildir þær sem Alþingi samþykkti.

Til þess að tryggja sjálfstæði ríkisendurskoðunar verður stofnunin að vera óháð ríkisstjórn og stjórnvöldum, enda þiggur hún vald sitt og umboð frá Alþingi án milligöngu framkvæmdarvaldsins.

Skýldan til að leggja fram fjárlagafrumvarp hvílir á ríkisstjórn en gerð þess er aðallega í höndum Fjárlaga- og hagsýslustofnunar. Alþingi er hins vegar rétt og skylt að setja fjárlög og ráða fjárveitingum hverju sinni. Fjárveitinganefnd hefur aðeins á að skipa einum starfsmanni hluta ársins og leggur Fjárlaga- og hagsýslustofnun hann til. Auk þess situr hagsýslustjóri fundi nefndarinnar við yfirferð frumvarpsins.

Í frumvarpinu er gert ráð fyrir að ríkisendurskoðun leggi þingnefndum til sérhæfða starfskrafta sem geta starfað að margháttuðum umsögnum og upplýsingaöflun varðandi fjárhagsmálefni ríkisins. Þá er sérstaklega gert ráð fyrir að hún veiti yfirskoðunarmönnum ríkisreiknings alla nauðsynlega aðstoð. Nefna má að fjárveitinganefnd berst fjöldi erinda og breytingartillagna sem taka þarf afstöðu til, bæði frá opinberum stofnunum og einstaklingum. Vegna margháttadrar þekkingar, sem ríkisendurskoðun hefur á þessu sviði, er æskilegt að hún veiti þar ráðgjöf og aðstoð.

Um 2. gr.

Samkvæmt þingskapaarlögum, nr. 52/1985, eru það forsetar Alþingis sem í sameiningu skipa skrifstofustjóra þess. Hér er gerð tillaga um hliðstæða skipan varðandi starf forstöðumanns ríkisendurskoðunar á vegum Alþingis. Þó er gert ráð fyrir að ríkisendurskoðandi verði ráðinn til 6 ára í senn og er það í samræmi við tillögur í frumvarpi til laga um Stjórnarráð Íslands um ráðningar í opinber störf. Talið er rétt að horfið sé frá gömlu reglunni um æviráðningu og skipun í störf. Gert er ráð fyrir að launakjör ríkisendurskoðanda séu ákveðin af Kjaradómi svo sem er um ýmsa aðra ædstu embættismenn. Þær kröfur eru gerðar til menntunar ríkisendurskoðanda að hann sé löggiltur endurskoðandi. Það hefur ekki áður verið bundið í lögum en nauðsynlegt þykir að hann búi yfir slíkri þekkingu. Sem starfsmaður Alþingis ber ríkisendurskoðandi ábyrgð gagnvart því og geta forsetar Alþingis vikið honum úr starfi ef meiri hluti þingmanna í sameinuðu þingi samþykkir það. Enn fremur geta forsetar Alþingis sett ríkisendurskoðun starfsreglur á grundvelli þessara laga.

Um 3. gr.

Miklu skiptir að sjálfstæði ríkisendurskoðanda í starfi sé sem best tryggt. Er hér á því byggt að hann njóti svipaðrar réttarstöðu gagnvart forsetum Alþingis og ríkissaksóknari hefur gagnvart dómsmálaráðherra. Er ríkisendurskoðandi því ekki bundinn af fyrirmælum um daglegan rekstur og einstaka þætti starfs síns. Hins vegar geta forsetar Alþingis, hvort sem er að eigin frumkvæði eða samkvæmt óskum þingmanna, krafði hann skýrslna um einstök mál. Er þinginu þar með opnuð leið til þess að láta stofnun á eigin vegum rannsaka einstök mál sem upp kunna að koma ef spurning er um hvort óeðlilega eða óvarfærnislega hafi verið staðið að fésýslu af hálfu þeirra er stjórna rekstri í almenningsseign.

Ríkisendurskoðandi stjórnar ríkisendurskoðun og ræður henni starfsmenn. Ekki eru fyrirmæli um sérstaka menntun þeirra en hjá ríkisendurskoðun þurfa þó að starfa löggiltir endurskoðendur og starfsmenn með sérþekkingu á fjárlagagerð og ríkisfjármálum.

Um 4. gr.

Nauðsynlegt er að hafa í lögunum heimild til þess að fela löggiltum endurskoðendum utan stofnunarinnar endurskoðun eftir því sem aðstæður krefjast á hverjum tíma. Það er ríkisendurskoðun hagkvæmt að geta leitað til sjálfstæðra endurskoðenda um einstök verkefni. Slíkt veitir aukna yfirsýn í endurskoðunarstarfi og fjölbreytni í vinnubrögðum.

Um 5. gr.

Rétt er að óháður aðili endurskoði reikninga ríkisendurskoðunar. Þykir eðlilegast að forsetar Alþingis kveði á um það hver til þess verður valinn.

Um 6. gr.

Almenna reglan er sú að öll meðferð ríkisfjár sæti endurskoðun. Lagt er til að stofnunin endurskoði ríkisreikning og reikninga stofnana, sjóða og annarra aðila þar sem kostnaður eða reikningslegt tap er greitt af ríkissjóði. Eftir sem áður verður ákveðin innri endurskoðun og dagleg endurskoðun að fara fram hjá framkvæmdarvaldinu sjálfu. Gert er ráð fyrir að sambandið þar á milli verði hliðstætt og tíðkast hjá stórum fyrirtækjum og óháðum löggiltum endurskoðendum sem fyrir þau starfa.

Enn fremur er ríkisendurskoðun ætlað að endurskoða reikninga fyrirtækja og stofnana sem rekin eru á ábyrgð ríkissjóðs eða ríkissjóður á að hálfu eða meira og eru þar með taldir ríkisbankar og hlutafélög. Gert er ráð fyrir því að Alþingi hætti að kjósa endurskoðendur samkvæmt sérstökum lögum og tilnefna endurskoðendur í fyrirtækjum eða stofnunum sem rekin eru á ábyrgð ríkisins. Þegar Alþingi hefur fengið sína eigin stofnun til þess að annast endurskoðun sýnist með öllu óþarft að það kjósi sérstaka endurskoðendur til slíkra starfa. Er því lagt til í niðurlagsákvæði frumvarpsins að lagaákvæði, sem kveða á um slíkt, falli niður.

Um 7. gr.

Rétt er að veita ríkisendurskoðun heimild til þess að kanna hvernig framlög og styrkir úr ríkissjóði hafa verið notaðir. Er það í samræmi við þá meginreglu að öll ríkisútgjöld sæti endurskoðun. Er því litið svo á að þeir sem sækja um styrki og framlög af almannafé sætti sig jafnframt við að gengið sé úr skugga um að féð hafi verið notað til þess sem ráðgert var og komi að þeim notum sem að var stefnt. Misnotkun slíkra framlaga gæti leitt til kröfu um endurgreiðslu.

Ljóst er að ríki og sveitarfélög standa sameiginlega að margháttadri starfsemi. Jafnframt tekur ríkið þátt í atvinnurekstri í samstarfi við aðra aðila. Með 2. málsgrein er ríkisendurskoðun veitt heimild til að rannsaka reikningsskil stofnana og fyrirtækja þegar svo stendur á. Þetta er gert í því skyni að ríkisendurskoðun geti gætt hagsmuna ríkisins samkvæmt þeim reglum sem um reksturinn gilda en veitir stofnuninni ekki sérstakan rétt umfram það.

Um 8. gr.

Við gerð endurskoðunarskýrslu skal ríkisendurskoðun greina frá því hvort viðkomandi reikningsskil gefi glögga mynd af rekstri og efnahag í samræmi við reikningsskilavenjur og enn fremur hvort heimildir fjárlaga og annarra laga og starfsvenjur séu í heiðri hafðar.

Um 9. gr.

Með ríkisendurskoðun undir stjórn Alþingis gefst því kostur á þeirri sjálfstæðu sérfræðiaðstoð sem löggjafann hefur hingað til skort. Þannig gefst þinginu betra tækifæri til þess að sinna fjárhagslegu eftirliti í ríkisrekstri. Tilgangur þessarar frumvarpsgreinar er að efla frumkvæði löggjafans til afskipta af framkvæmd fjárlaga og rekstri stofnana og fyrirtækja ríkisins með framkvæmd svonefndrar stjórnarsýsluendurskoðunar. Er þá gert ráð

fyrir að ríkisendurskoðun kanni meðferð og nýtingu á ríkisfé og geri beinar tillögur til hlutaðeigandi stjórnvalda um úrbætur þar sem hún kemst á snodir um hluti sem betur mega fara.

Um 10. gr.

Í greininni er kveðið á um að ríkisendurskoðun skuli eiga aðgang að gögnum sem máli skipta í starfi hennar. Þegar um er að ræða stofnanir og félag sem ríkissjóður tekur þátt í með öðrum, t.d. hlutafélög, takmarkast heimildir ríkisendurskoðunar til að kalla eftir gögnum að sjálfsgöðu af reglum viðkomandi stofnunar eða félags. Þannig hefur t.d. ríkið sem hluthafi í hlutafélagi aðeins sama rétt og aðrir hluthafar til að krefjast gagna eins og sá réttur er ákveðinn í samþykktum félagsins eða hlutafélagalögum. Frumvarpinu er auðvitað ekki ætlað að skapa ríkinu aukinn rétt að þessu leyti.

Um 11. gr.

Eðlilegt þykir að ríkisendurskoðandi geri fjárveitinganefnd sérstaklega grein fyrir ákvörðunum sínum um að kanna reikningsskil stofnana og sjóða, sem fá fé eða ábyrgðir frá ríkinu, og athugunum um ráðstöfun styrkja og framlaga á fjárlögum. Á sama hátt er rétt að fjárveitinganefnd sé upplýst um ef framkvæma á stjórnsýsluendurskoðun hjá ríkisfyrirtækjum, enda er það eitt af hlutverkum fjárveitinganefndar að gera athugasemdir við framkvæmd fjárlaga verði nefndin vör við eitthvað sem betur má fara.

Um 12. gr.

Rétt er að ríkisendurskoðun semji árlega heildarskýrslu til Alþingis um endurskoðunarstarfið og gang mála á því sviði. Slík skýrslugerð kemur einnig til greina oftast ef um er að ræða mikilsverð mál eða upplýsingar. Það tryggir þinginu ítarlegar upplýsingar og umræður sem nauðsynlegar eru til eftirlits og aðhalds í ríkisfjármálum. Niðurstöður endurskoðunar ríkisendurskoðunar hjá einstökum stofnunum koma einnig að fyllri notum ef Alþingi hefur tök á að fylgja þeim ábendingum eftir.

Um 13. gr.

Til hægðarauka eru hér tekin saman þau lagaákvæði um endurskoðun og endurskoðendur sem gerð er tillaga um að felld verði niður í 3. tl. greinarinnar:

Síldarverksmiðjur ríkisins
Lög nr. 1/1938 (5. gr.)

Endurskoðendur verksmiðjanna eru þrír, skipaðir af atvinnumálaráðherra, eftir tilnefningu þriggja stærstu þingflokka, til eins árs í senn.

Sementsverksmiðja ríkisins
Lög nr. 35/1948 (6. gr.)

Endurskoðendur verksmiðjunnar eru tveir, skipaðir af atvinnumálaráðherra til tveggja ára í senn, . . .

Landshöfnin Rífi
Lög nr. 38/1951 (2. másl. 13. gr.)

Reikningana skal endurskoða af tveim endurskoðendum, sem ráðherra skipar til 4 ára í senn.

Landshöfnin í Keflavík/Njarðvík
Lög nr. 23/1955 (2. másl. 13. gr.)

Reikningana skal endurskoða af tveim endurskoðendum, sem kosnir eru af sameinuðu Alþingi til 4 ára í senn.

Landshöfnin í Þorlákshöfn
Lög nr. 61/1966 (2. másl. 13. gr.)

Reikningana skal endurskoða af tveim endurskoðendum, sem ráðherra skipar til 4 ára í senn.

Áburðarverksmiðja ríkisins
Lög nr. 43/1971 (8. gr.)

Endurskoðendur Áburðarverksmiðju ríkisins eru þrír. Skal einn skipaður af landbúnaðarráðherra, og sé hann löggiltur endurskoðandi, annar af fjármálaráðherra, hinn þriðji af stjórn Búnaðarfélags Íslands, allir til fjögurra ára í senn.

Fiskveiðasjóður Íslands
Lög nr. 44/1976 (4. másl. 10. gr.)

Reikningar sjóðsins skulu endurskoðaðir af tveimur mönnum, sem ráðherra skipar til tveggja ára í senn.

Aflatryggingasjóður sjávarútvegsins
Lög nr. 51/1983 (2. mgr. 7. gr.)

Enn fremur skipar ráðherra tvo endurskoðendur.

Húsnæðisstofnun ríkisins
Lög nr. 60/1984 (3. másl. 1. mgr. 4. gr.)

Alþingi kýs tvo endurskoðendur og tvo til vara.

Byggðastofnun
Lög nr. 64/1985 (21. gr.)

Sameinað Alþingi kýs tvo endurskoðendur til að endurskoða reikninga Byggðastofnunar.

Framkvæmdasjóður Íslands
Lög nr. 70/1985 (1. og 2. másl. 10. gr.)

Sameinað Alþingi kýs tvo endurskoðendur til að endurskoða reikninga Framkvæmdasjóðs. Forsætisráðherra staðfestir reikninga sjóðsins að fengnum úrskurði endurskoðenda.

Landsbanki Íslands, Útvegsbanki Íslands og Búnaðarbanki Íslands
Lög nr. 86/1985 (1. mgr. 40. gr.)

Endurskoðun hjá ríkisviðskiptabanka skal framkvæmd af tveimur skoðunarmönnum sem Alþingi kýs hlutbundinni kosningu til fjögurra ára í senn og skoðunarmanni sem er löggiltur endurskoðandi eða endurskoðunarstofu sem ráðherra skipar til sama tíma.